

סילבוס:

התערבות מניעתית טיפולית בבני נוער 03524

03524 התערבות מניעתית טיפולית בבני נוער משתמשים					
PREVENTION AND TREATMENT OF ADOLESCENT DRUG ABUSE					
סמסטר א'		2 נ"ז	1 ש"ש	עבודה בכתב	
שם המרצה		קבוצה	סמסטר	יום בשבוע	שעה
ד"ר אהרון-אל פלשמן		שעור	סמסטר א'	יום ב'	10:15-08:30
תאור הקורס		אתר הקורס / מורה	אולם/קמפוס		
			ע"ס 359 (הר הצופים)		

מרצה: אהרון פלשמן

שעות קבלה: בתיאום עם המרצה

aflashman@gmail.com

052 578 2223

מטרת הקורס:

ליצור שיח עדכני ומעמיק לגבי המפגש בין בני נוער בארץ היום ובין שימוש לרעה בסמים ואלכוהול. נעמיק בנקודות סיכון אצל מתבגרים בארץ היום מנקודות מבט של התפתחות: הגוף, הרגש, החשיבה, המשפחה והחברה. בדיון נזמין את המשתתפים בקורס לחזור ולהתבונן על עצמם במשך גיל ההתבגרות.

נעמיק בהבנת ההשפעה של סמים ואלכוהול על נקודות הסיכון הללו. ננסה להבין את המקום של מתבגרים בחברה הישראלית היום וכיצד המפגש עם סמים ואלכוהול מושפע ומשפיע. ננסה להבין את השינויים לגבי היחס לסמים ואלכוהול במערב בעשור האחרון. מתוך כל זה אני רוצה לעזור לעובד סוציאלי ב"שטח" היום לפתח היגד מקצועי מורכב וגישה שמתפתחת למניעה שניונית לגבי בני נוער שמשתמשים בסמים ואלכוהול.

לקורס חלק פעיל מובהק, שמטרתו לתת לכל משתתף להתנסות במפגשים עם מתבגרים ועם אלה שמתמעותיים בחייהם של מתבגרים. לכן כל משתתף יראיין וידווח במשך הסמסטר על מפגש אחד עם מתבגר, עם הורה של ממתבגר, עם מחנך של מתבגר, עם עו"ס בתחום הסמים ועם שוטר.

בעבודה הסופית כל משתתף יחזור על המשימות הללו, יעשה אינטגרציה עם החומר שנלמד בקורס ויראה לעצמו, לחבריו בקורס ולמרצה מה למד ששימושי לו בסוף הקורס. היבודה המשתתף יתייחס לתכניות קיימות או רצויות למניעה או לטיפול ויצוין התאמת תכניות אלו למתבגר שהוא מציג.

סיסמא: XXXXXXXXXXXX (שמור למשתתפים בלבד)

מה אני נותן לכם:

בכיתה:

הקשבה רצינית, הנחיית דיון

אינפורמציה, - חלק מובנה, חלק אינטראקטיבי

באתר:

מאמרים רלוונטיים – קריאת חובה ומספר מאמרים מומלצים

כל המצגות שיופיעו בקורס, ועוד קצת

אקרא כל מילה בבלוג, פה ושם אעיר הערות

אפשר בהחלט להשאיר את האתר של הקורס פתוח גם לאחר סיום הקורס, כדי שהמשתתפים והמרצה יוכלו להמשיך לתקשר וללוות התנסויות ולבטים של המשתתפים בעבודה המצקועית שלהם.

מה אני מבקש מכם:

בכיתה: הגעה בזמן, כיבוי טלפונים כולל סמס, הקשבה פעילה, השתתפות אישית מגוייסת

באתר:

- השתתפות פעילה בבלוג בין שיעור לשיעור:
 - כל משתתף **חייב** לתרום **בקצרה** כל שבוע עד 8:00 בבוקר ביום ראשון
 - כל תרומה:
 - בסוף כל שיעור אחד מהמשתתפים ייקח על עצמו להתחיל את הבלוג לאותו שבוע במשהו שמעסיק אותו שעלה בשיעור. פוסט ראשון זה צריך להופיע תוך 24 שעות.
 - שאר המשתתפים בשיעור יכולים להילות משהו שמעסיק אותם או להגיב לפוסט הראשון.
 - כמובן שכולם מוזמנים להגיב לכולם באופן חופשי
 - אפשר לשקול יצירת זוגות לפוסטים (לאור מספר גדול של משתתפים), נדון על זה בכיתה
 - כל משתתף אחראי להתעדכן במידה שמחסיר שיעור, ולהשתתף בבלוג גם אם לא נכח בשיעור
 - החיסיון של הבלוג מובטח. השותפים לסיסמא הם המשתתפים, המרצה, ד"ר. מ. שיף וגב' נטע שניידלדר מהרשות למלחמה בסמים.

משימות: (אפשר בזוגות)

- a. שבדוק את המקום של סמים באלכוהול (כולל, כן, לא, ואולי) בחייו
 - b. שבדוק את הנ"ל בחייו של חבר אחד שלו – לפי דעתו של אותו מרואיין
 - c. בדיקה עצמית – בגיל 16
2. ראיון עם הורה (או הורים) של מתבגר
- a. שבדוק את המקום של סמים ואלכוהול בחייו הבן המתבגר
 - i. רמת הידיעה על חייו של הבן
 - ii. רמת הידיעה על סמים ואלכוהול
 - iii. רמת החרדה והבהלה
 - b. שבדוק את המקום של סמים ואלכוהול בחייו אותו מבוגר כשהוא עצמו היה מתבגר.
 - c. בדיקה עצמית בגיל 16 - הורים
3. ראיון: - הכיתה תתחלק
- a. עם מחנך של מתבגר –
 - i. רמת הידיעה על חייו של המתבגר
 - ii. רמת הידיעה על סמים ואלכוהול
 - iii. רמת החרדה והבהלה
 - iv. המקום של סמים ואלכוהול בחייו אותו מבוגר כשהוא עצמו היה מתבגר
 - v. + בדיקה עצמית בגיל 16: מחנך
 - b. או עם עו"ס בתחום הסמים –
 - i. רמת הידיעה על חייו של המתבגר
 - ii. רמת הידיעה על סמים ואלכוהול
 - iii. רמת החרדה והבהלה
 - iv. המקום של סמים ואלכוהול בחייו אותו מבוגר כשהוא עצמו היה מתבגר
 - v. + בדיקה עצמית בגיל 16: מבוגר משמעותי
 - c. או עם שוטר –
 - i. רמת הידיעה על חייו של המתבגר
 - ii. רמת הידיעה על סמים ואלכוהול
 - iii. רמת החרדה והבהלה
 - iv. המקום של סמים ואלכוהול בחייו אותו מבוגר כשהוא עצמו היה מתבגר
 - v. + בדיקה עצמית בגיל 16: מבוגר משמעותי

עבודה סופית (אפשר בזוגות)

1. חזרה על כל הראיונות הנ"ל לגבי מתבגר אחד – שונה מהמשימות במשך הקורס כולל 3 a-b-c
2. חיבור בין החומר שנלמד ובין התוכן של הראיונות
3. התייחסות לתכנית אחת של מניעה או טיפול – התאמה בין התכנית ובין המציאות שנחשפת בראיונות
4. התייחסות למה שנלמד – על מתגברים ועל התבגרות אישית של הסטודנט
 - a. ומה שנשאר ללמוד עם סיום הקורס.

מס'	תאריך	נושא	קריאת חובה	משימה
1	31/10/11	התבגרות והתפרקות תרגיל: התבגרות אישית	מקראה 4 לאופר ולאופר	
2	7/11/11	משפחה מתבגרת, שימוש של הורים	מקראה 7 פלשמן	
3	14/11/11	מיגדר	מקראה 6 גיליגן + בלוס	משימה #1
4	21/11/11	קבוצת העמיתים	א. פלשמן, "סיכון חברתי" מקראה 5 ויגוטסקי	
5	28/11/11	PTSD + דיון משימה #1	מקראה 1 אנתוני CSP	
6	5/12/11	קנביס, אלוהול, סמים אחרים:	סם מהו אומר מקראה 3 אייכהורן	משימה #2
7	12/12/11	תקשורת טיפולית ומניעה שניונית עם מתבגרים	סערה בכוס יין	
8	19/12/11	דיון משימה #2	מקראה 8 טריאסט	
9	26/12/11	טיפוליים: פרט וחברה	מקראה 11 GAP	
10	2/1/12	גורמי סיכון: א. אלימות במשפחה, גירושין	מקראה 9 + 14 וויניקוט	משימה #3
11	9/1/12	גורמי סיכון: ב. מחלות כרוניות, ADHD	מקראה 13 אנתוני	
12	16/1/12	דיון במשימה #3	מקראה 10 שילדס	
13	23/1/12	גורמי סיכון: ג. "השוליים", מיעוטים + דיון במשימה #3		
14	30/1/12	סיכום	מקראה 1 אנתוני	

*לפי גודל הכיתה ומידת הגמישות של הסטודנטים, אפשר ליצור "חוזה לימודי" (<http://hastac.org/>) לגבי המשך הסמסטר. ברירת המחדל, אם אין קונסנזוס בכיתה, נמשיך בצורה יותר "פרונטלית"

הציון ייקבע ע"י המרצה לפי:

השתתפות בכיתה (20%),

בבלוג (20%),

במשימות (30%)

ובעבודה סופית (30%).

אם יהיה קונסנזוס:

הצגות ועיבודים ע"י משתתפים, חוזה לגבי ציונים.

רשימת המקורות:

1. מ. לאופר ומ.א. לאופר, סגירה התפתחותית מוקדמת והעברת-נגד, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, א. פלשמן & ח. אבנט, עורכים, משרד הרווחה, ירושלים, 2005. פרק 4.
2. א. פלשמן, המתבגר בתוך משפחתו: סיכונים ומובחנות, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 7.
3. ק. גיליגן, ההתפתחות הפסיכולוגית של נשים: השלכות לגבי הטיפול, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 6.
- a. Peter Blos, *Son and Father*, New York, Free Press, 1985, pp. 39-53.
4. א. פלשמן, סיכון חברתי בגיל ההתבגרות, מתוך **פניו של ה"אחר": סיכון חוצה גבולות – קובץ מאמרים**, עורכת פלורה מור, ירושלים, אשלים-ג'וינט, 2011.
- a. ל.ו.ויגוטסקי, אינטראקציה בין למדיה והתפתחות, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 5.
5. איי. ג'. אנתוני, בין ה"כן" וה"לא", האיזור הניטרלי שבו המתבגר ומטפלו יכולים להיפגש, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 1.
- a. A. Flashman, Israeli and Palestinian children learn about children and trauma, *Community Stress Prevention* Vol 5, 2003.
6. א. פלשמן, "סם מהו אומר?", הרצאה בבית הנשיא שלא פורסם.
<http://alanflashman.files.wordpress.com/2011/08/d79ed7a0d799d7a2d7aa-d7a1d79ed799d79d-2007.pdf>
- a. א. אייכהורן, אנליזה של סימפטום, מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 2.
7. א. פלשמן, "סערה בכוס יין", אפשר, ירושלים, 1998.
8. י. טריאסט, על הפונקציה ההורית של המטפל בעבודה עם מתבגרים מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 8.
9. הוועדה לענייני נוער (GAP), סמכות ומוזיקה בתרבות נוער מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 11.
10. ד.ו. וויניקוט, המפגש עם המתבגר: אספקטים של הדדיות ושל התפתחות מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 9.
- a. ד.ו. וויניקוט, "הסטה" בת שש-עשרה" מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 14.
11. אי. ג'. אנתוני, טיפול עצמי בגיל ההתבגרות מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, פרק 13.
12. ר. שילדס, הבלבול המאפשר שינוי בתקופת ההתבגרות מתוך **תקשורת טיפולית עם מתבגרים**, 2005. פרק 10.